

Biroul permanent al Senatului

L. 357. / dd. 03. 2023.

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313-25-31 Fax: (+40-21) 312-54-80
Internet: <http://www.ccr.ro>. E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2925A/2022

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 1865 / 21 MAR 2023

Doamnei

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

SENATUL ROMÂNIEI
nr. 118 / dd. 03. 2023

L357/2022.

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.17 din data de 15 februarie 2023, prin care Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și a constatat că dispozițiile art.I din Legea pentru modificarea art.8 alin.(1) lit.a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 sunt neconstituționale. Totodată, a respins, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.II din Legea pentru modificarea art.8 alin.(1) lit.a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

Marian ENACHE

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.2925A/2022

DECIZIA nr. 17
din 15 februarie 2023

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art. 8
alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scânteii	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Bianca Drăghici	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.9.053 din 22 decembrie 2022 și constituie obiectul Dosarului nr.2.925A/2022.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, Președintele României arată că legea criticată are ca obiect de reglementare introducerea unui nou caz de dobândire a cetățeniei române, la cerere, prin completarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991. Astfel, vor putea dobândi cetățenia română și

cetățenii străini căsătoriți cu un cetățean român dacă aceștia conviețuiesc în străinătate de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei și îndeplinesc celelalte condiții prevăzute de lege.

4. Potrivit expunerii de motive, condițiile de acordare a cetățeniei la cerere fac imposibilă opțiunea dobândirii cetățeniei române de către soții unor cetățeni români care locuiesc împreună cu aceștia în străinătate, în condițiile unei mobilități accentuate a persoanelor în actuala societate. *De lege lata*, cetățenia română se poate acorda, la cerere persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin, dacă îndeplinește cumulativ condițiile prevăzute de art.8 alin.(1) din Legea nr. 21/1991.

5. Se consideră că, prin conținutul său normativ, Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991 încalcă o serie de principii și dispoziții constituționale pentru motivele care vor fi arătate în continuare.

6. Astfel, art. I din legea criticată, cu referire la art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1991, reglementează o nouă modalitate, în plus față de cele deja existente în legea cadru, de acordare la cerere a cetățeniei române persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin dacă acesta este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei.

7. Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 21/1991, în forma în vigoare, *„cetățenia română este legătura și apartenența unei persoane fizice la statul român”*.

8. În cazul legii criticate, prin raportare la exigențele impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii, se apreciază că sintagma *„este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român, de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei”* este lipsită de claritate și precizie, contrar exigențelor constituționale, întrucât din conținutul normei criticate nu reiese cu claritate dacă această perioadă de 10 ani trebuie să fie una neîntreruptă sau nu, mai ales prin raportare la dispozițiile art. 8 alin.(3) din Legea nr. 21/1991.

9. Intervenția legislativă asupra art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 21/1991 nu este corelată cu prevederile art. 8 alin. (3) din același act normativ, care trimite la întregul conținut al art. 8 alin. (1) lit. a), așa încât devine neclar în ce măsură ipoteza normativă a alin.(3) - potrivit căreia cetățeanul străin sau persoana fără cetățenie se află în afara teritoriului statului român pe o perioadă mai mare de 6 luni în cursul unui an, cu consecința neluării în calcul a anului respectiv - va fi compatibilă cu noua soluție legislativă ce are în vedere plasarea titularului cererii în străinătate pe întreaga perioadă de 10 ani de la data căsătoriei.

10. Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.447 din 29 octombrie 2013).

11. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție, esențial este ca prin folosirea unei tehnici legislative inadecvate, care să nu întrunească cerințele clarității, preciziei, previzibilității și ale accesibilității normei juridice, legiuitorul să fi adus atingere în final unor drepturi, libertăți sau principii de rang constituțional (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.62 din 13 februarie 2018).

12. În situația de față, neclaritatea normei aduce atingere unor principii constituționale care stau la baza instituției cetățeniei și a legăturii juridico-politice dintre cetățeni și statul a cărui cetățenie o dobândesc. În acest sens, printre valorile

supreme consacrate la art.1 alin.(3) din Constituție se numără și drepturile și libertățile cetățenilor români. Unul dintre principiile cetățeniei române este reprezentat de faptul că numai cetățenii români sunt titularii tuturor drepturilor și libertăților consacrate de Constituție, inclusiv ai drepturilor exclusiv politice. Astfel, legătura juridică a unei persoane cu statul român conferă acesteia posibilitatea de a-și exercita și a-i fi protejate toate drepturile și libertățile prevăzute de Constituție.

13. De asemenea, menționând dispozițiile constituționale ale art.4, ale art. 5 alin. (1) și cele ale art.16, se arată că toate aceste principii constituționale oferă substanță cetățeniei, atât în accepțiunea acesteia de instituție juridică reglementată prin lege cu caracter organic, cât și în cea de condiție juridică. În situația de față, o reglementare neclară, incompletă și necorelată cu ansamblul reglementărilor în materie, nu lipsește doar norma de claritate și precizie, contrar art.1 alin. (5) din Constituție, ci se răsfrânge și asupra aplicării altor principii de rang constituțional, precum principiul statului de drept, principiile constituționale ale cetățeniei și, implicit, principiul egalității în fața legii.

14. Astfel, o neclaritate ce planează asupra unui mod de dobândire a cetățeniei române - element al instituției juridice cu același nume - are efecte în planul condiției juridice a respectivelor persoane, condiție protejată de principiile constituționale enumerate anterior.

15. În concret, neclaritatea menționată este susceptibilă de a crea interpretări diferite ale autorităților chemate să aplice legea - ce ar putea opune incidența art. 8 alin. (3) din Legea nr. 21/1991 - și, în consecință, dificultăți în aplicare și soluții diferite cu privire la cererile de acordare a cetățeniei române unor cetățeni străini sau persoane fără cetățenie, cu așteptări legitime întemeiate pe art. 8 alin. (1) lit.a) din Legea nr.21/1991. Aceste aspecte contravin principiului constituțional al calității legii. Potrivit jurisprudenței instanței constituționale, chiar dacă formularea legilor nu poate prezenta o precizie absolută, pentru a fi îndeplinite cerințele de predictibilitate, norma

juridică trebuie să fie clară și inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează nu trebuie doar să fie informați asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să înțeleagă și consecințele legale ale acestora.

16. Pe de o parte, soluția legislativă criticată nu poate fi considerată o derogare implicită de la dispozițiile art. 8 alin. (3) din Legea nr. 21/1991, prin raportare la dispozițiile Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care la art. 63 intitulat „Norma derogatorie”, prevede că pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula „*prin derogare de la...*”, urmată de menționarea reglementării de la care se derogă, derogarea făcându-se numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază.

17. Mai mult, nu sunt aplicabile nici dispozițiile art. 67 alin. (1) și (3) din Legea nr.24/2000, intitulat „Evenimentele legislative implicite”, potrivit cărora în cazuri deosebite, în care la elaborarea și adoptarea unei reglementări nu a fost posibilă identificarea tuturor normelor contrare, se poate prezuma că acestea au făcut obiectul modificării, completării ori abrogării lor implicite. Evenimentele legislative implicite nu sunt recunoscute în cazul actelor normative speciale ale căror dispoziții nu pot fi socotite modificate, completate sau abrogate nici prin reglementarea generală a materiei, decât dacă acest lucru este exprimat expres. În ceea ce privește norma criticată, nu există un caz deosebit care să nu fi permis identificarea normei contrare de la art.8 alin. (3), având în vedere că intervenția legislativă vizează completarea ipotezelor de la art. 8 alin. (1) lit. a) din cuprinsul aceluiași act normativ.

18. În consecință, în absența unei derogări de la norma menționată, fie ea expresă, fie implicită, cele două dispoziții apar ca fiind contradictorii, afectându-se astfel principiul calității legii consacrat de art.1 alin. (5) din Constituție.

19. Pe de altă parte, în situația în care completarea normei criticate ar reprezenta o derogare implicită de la art. 8 alin. (3) din Legea nr. 21/1991, este neclar dacă soțul unui cetățean român ar trebui să facă dovada că timp de 10 ani de la data

încheierii căsătoriei conviețuirea a fost neîntreruptă în străinătate sau dacă poate cumula perioade de conviețuire în străinătate cu perioade de conviețuire în România.

20. Având în vedere situațiile reglementate în prezent de art. 8 alin. (1) lit.a) din Legea nr.21/1991, este neclar și dacă, prin completarea dispoziției menționate, termenul de 10 ani de conviețuire în străinătate se raportează la momentul unei căsătorii încheiate potrivit legii române sau încheiate potrivit legii statului cetățeanului străin sau a unui stat terț, situație ce poate ridica problema recunoașterii sale în România.

21. Față de cele de mai sus, ținând cont și de importanța domeniului reglementat, domeniu rezervat legii organice, potrivit art.5 alin. (1) din Constituție, era cu atât mai necesară definirea cu claritate a tuturor ipotezelor normative și a condițiilor în care cetățenia română poate fi dobândită la cerere, o reglementare lacunară sau neclară fiind contrară art.1 alin.(5) în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii, prin raportare la art.1 alin. (3) și art. 4 din Constituție.

22. Cu privire la art.II din legea criticată, se arată că această normă dispune republicarea Legii cetățeniei române nr.21/1991, or, intervenția legislativă este nesemnificativă pentru a atrage obligația republicării. În acest sens, se menționează că, potrivit art. 70 din Legea nr. 24/2000 intitulat „Republicarea”, doar actele normative modificate sau completate în mod substanțial se republică având la bază dispoziția cuprinsă în actul de modificare, respectiv de completare. Față de această prevedere, se consideră că soluția republicării este contrară normelor de tehnică legislativă, având în vedere că, prin legea criticată, actul normativ de bază – Legea nr.21/1991 – nu este modificat sau completat substanțial, așa cum impun normele de tehnică legislativă.

23. În considerarea argumentelor expuse, Președintele României solicită să se admită sesizarea de neconstituționalitate și să se constate că Legea pentru modificarea art.8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991 este neconstituțională.

24. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

25. **Guvernul**, cu Adresa nr.5/9422/2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.646 din 2 februarie 2023, a transmis punctul său de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea art.8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991.

26. Astfel, se afirmă că în Raportul explicativ al Convenției europene asupra cetățeniei, comentariul cu privire la art.5 paragraful 1, se arată că, de principiu, *„însăși natura atribuirii cetățeniei impune statelor să stabilească anumite criterii pentru a-și determina proprii cetățeni. Aceste criterii ar putea avea ca rezultat, în anumite cazuri, un tratament mai preferențial în domeniul cetățeniei. Exemple comune de motive justificate de diferențiere sau tratament preferențial sunt cerința cunoașterii limbii naționale pentru a fi naturalizat și dobândirea facilitată a cetățeniei datorită descendenței sau a locului de naștere. Convenția însăși, în temeiul articolului 6, paragraful 4, prevede facilitarea dobândirii cetățeniei în anumite cazuri”*. În consecință, rezultă că stabilirea condițiilor în care poate fi acordată cetățenia română sub forma unui tratament favorabil ce ar putea privi legături de familie constituie opțiunea legiuitorului.

27. Reglementări de aceeași natură se regăsesc și în legile altor state (de exemplu, Italia); în alte state însă, soțul unui cetățean trebuie să urmeze aceiași pași ca toți ceilalți solicitanți de cetățenie, neexistând o procedură specială pentru aceste persoane. În Italia, datorită preocupării generale cu privire la unitatea familiei care caracterizează societatea italiană, legea în materie de cetățenie prevede: *„Art. 5 - Străinul sau soțul apatrid al unui cetățean italian poate dobândi cetățenia italiană dacă, după căsătorie, locuiește legal de cel puțin doi ani pe teritoriul Republicii sau trei ani de la data căsătoriei, dacă locuiește în străinătate, în cazul în care, la*

adoptarea decretului prevăzut la art.7 alin.(1), nu a intervenit desfacerea, anularea sau încetarea efectelor civile ale căsătoriei și nu a intervenit separarea personală a soților. (2) Termenele menționate la alineatul (1) se reduc la jumătate în cazul în care soții au copii naturali sau adoptați.”

28. Se arată că art.8 din Legea cetățeniei române nr.21/1991, a cărei modificare a fost realizată prin legea criticată, reglementează însă dobândirea cetățeniei române pe bază de ședere pe teritoriul României (prin naturalizare), care reprezintă reglementarea generală în materie de acordare la cerere a cetățeniei române.

29. Termenele legale de ședere prevăzute la art.8 alin.(1) lit.a) din Legea nr.21/1991 sunt expresia unei trăsături specifice conceptului de naturalizare, înțeles ca un proces transformator prin care un străin devine membru cu drepturi depline al unei comunități politice naționale, prin acordarea cetățeniei, în urma integrării acestuia în comunitatea respectivă. Așadar, cerința locuirii statornice în România pe durata minimă prescrisă de lege apare ca un indicator de integrare pentru imigrantul solicitant de cetățenie, alături de cunoașterea limbii române.

30. Însă modificarea adoptată prin legea criticată creează un regim de acordare a cetățeniei române distinct de cel al cetățeniei acordate pe bază de ședere, având drept situație premisă calitatea de soț al unui cetățean român a persoanei solicitante și conviețuirea în străinătate a celor doi soți (ceea ce subînțelege locuirea statornică în străinătate a soților, iar nu în România).

31. Pentru aceste motive, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, Guvernul apreciază că era necesar ca ipoteza reglementată să fie cuprinsă într-un articol distinct de art.8, urmând a face trimitere la îndeplinirea de către solicitant a condițiilor prevăzute la art.8 alin.(1) lit.b)-g).

32. De asemenea, având în vedere faptul că ipoteza în discuție constituie de fapt o excepție de la prevederile art.8 din lege, reglementând o ipoteză specifică de acordare la cerere a cetățeniei române, era necesar ca reglementarea să prevadă dacă,

în ipoteza respectivă, solicitantul are obligația de a-și stabili domiciliul în țară sau și-l poate menține în străinătate, întrucât ipoteza dobândirii cetățeniei române în temeiul art.8 din lege (acordarea cetățeniei pe bază de ședere) impune obligația solicitantului de a avea domiciliul în țară. Textul constituțional instituie o obligație generală, impusă tuturor subiectelor de drept, inclusiv autorității legiuitoare, care trebuie să se asigure că activitatea de legiferare se realizează în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală și, totodată, să asigure calitatea legislației. Aceasta întrucât, pentru a respecta legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă, așadar trebuie să ofere securitate juridică destinatarilor săi.

33. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că o trăsătură esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii, iar una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr.1 din 10 ianuarie 2014). Guvernul arată că analiza comparativă a modificărilor aduse prin legea criticată și prevederile alin.(3) al art.8 relevă o antinomie, în sensul că, deși art.8, în ansamblu, reglementează acordarea cetățeniei pe bază de ședere pe teritoriul României, reglementarea propusă prevede acordarea cetățeniei având drept situație premisă calitatea de soț al unui cetățean român a persoanei solicitante și conviețuirea în străinătate a celor doi soți, motiv pentru care pot subzista o serie de indicii de neconstituționalitate.

34. Pe de altă parte, din redactarea normei cuprinse la art. I din legea criticată rezultă că soțul unui cetățean român nu poate invoca beneficiul cumulării perioadei de conviețuire în străinătate cu perioada de conviețuire în România, concluzie ce rezultă în mod neechivoc din utilizarea în text a conjuncției disjunctive „sau”, ipotezele enumerate în cuprinsul art.8 alin.(1) lit.a) fiind distincte, cu individualitate proprie. Însă, din perspectiva art.6 alin.(1) din Legea nr.24/2000, ce impune condiția ca actele normative „să prevadă reguli necesare, suficiente și posibile”, „care să conducă la o cât mai mare eficiență legislativă”, o soluție care să prevadă că durata conviețuirii soților pe teritoriul României se poate cumula cu durata conviețuirii în străinătate este cu atât mai mult în spiritul legii, conviețuirea în România fiind un indicator de integrare a solicitantului de cetățenie mult mai puternic decât cel al conviețuirii în străinătate.

35. În ceea ce privește critica potrivit căreia este neclar dacă termenul de 10 ani de conviețuire în străinătate se raportează la momentul unei căsătorii încheiate potrivit legii române sau încheiate potrivit legii statului cetățeanului străin sau a unui stat terț, situație ce poate ridica problema recunoașterii sale în România, se apreciază că aceasta este neîntemeiată, întrucât legea adoptată nu distinge între ipotezele evidențiate anterior, urmând a se aplica principiul de drept *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

36. De asemenea, starea civilă și actele de stare civilă beneficiază de o reglementare detaliată în Legea nr.119/1996 privind actele de stare civilă și în art.98-103 din Codul civil. Astfel, cu privire la actele de stare civilă ale cetățenilor români, întocmite de autoritățile străine (în cazul de față căsătoria), Legea nr.119/1996 reglementează în cuprinsul art.41 înscrierea sau transcrierea acestora în registrele de stare civilă române, fiindu-le astfel recunoscută valoarea de mijloace de probă a stării civile pe care o au actele de stare civilă întocmite de autoritățile române. În consecință, rezultă că doar dacă actul de căsătorie întocmit de autoritățile străine a fost înscris sau

transcris în registrele de stare civilă române, căsătoria fiind astfel recunoscută în mod oficial de statul român, acesta are putere doveditoare în țară, inclusiv în raporturile cu Comisia pentru cetățenie din cadrul Autorității Naționale pentru Cetățenie.

37. În ceea ce privește critica adusă art. II din legea criticată, care impune republicarea Legii cetățeniei române nr.21/1991, Guvernul arată că, potrivit art.70 alin.(1) din Legea nr.24/2000, actul normativ modificat sau completat în mod substanțial se republică având la bază dispoziția cuprinsă în actul de modificare, respectiv de completare.

38. Așadar, condiția nu doar necesară, ci și suficientă pentru republicarea actului normativ este aceea ca acesta să fie „modificat sau completat în mod substanțial”, fără însă ca legiuitorul să fi impus cerința ca o astfel de modificare ori completare să fie efectul unui singur act normativ de amendare a actul normativ inițial. O astfel de situație poate apărea ca efect al mai multor acte normative care, în mod succesiv, au adus modificări sau completări substanțiale actului normativ respectiv. Or, după republicarea realizată în anul 2010, Legea cetățeniei române nr.21/1991 a fost amendată printr-un număr de 6 acte de reglementare primară – Legea nr.2/2013, Legea nr.44/2013, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.37/2015, Legea nr.1/2017, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.65/2017, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.82/2021, cele mai consistente modificări și completări fiind aduse legii prin cele trei ordonanțe emise de către Guvern astfel că, în scopul asigurării accesibilității legii, republicarea dispusă prin art.II al legii criticate nu numai că nu contravine dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție, ci, dimpotrivă, dă expresie acestora.

39. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

40. La dosarul cauzei a fost depus, sub formă de *amicus curiae*, un înscris din partea inițiatorului propunerii legislative pentru completarea Legii nr.21/1991 a cetățeniei române, domnul senator Robert-Marius Cazanciuc – vicepreședinte al

Senatului României, prin care acesta susține, în esență, că textul legii așa cum a fost adoptat nu vine în contradicție cu niciun articol din Legea fundamentală, reglementarea condițiilor de acordarea a cetățeniei fiind exclusiv o chestiune de oportunitate, așa cum statuează art.5 alin.(1) din Constituție.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

41. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile Legii pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, lege adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 23 noiembrie 2022, dispoziții care au următorul conținut:

„Art.I. - La articolul 8 alineatul (1) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 13 august 2010, cu modificările și completările ulterioare, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) s-a născut și domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României sau, deși nu s-a născut pe acest teritoriu, domiciliază în condițiile legii pe teritoriul statului român de cel puțin 8 ani sau, în cazul în care este căsătorit și conviețuiește cu un cetățean român, de cel puțin 5 ani de la data căsătoriei, sau este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român, de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei.”

Art. II. - Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 13 august 2010, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificarea adusă prin prezenta lege, va fi

republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.”

42. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, Președintele României susține că prevederile legii criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin.(3) referitor la statul de drept și alin.(5), potrivit căruia „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, ale art.4 referitor la unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, ale art.5 alin.(1) privind cetățenia și ale art.16 referitor la egalitatea în drepturi.

43. **Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**, Curtea reține că are obligația verificării îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a obiecției de neconstituționalitate, prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care trebuie realizată sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

44. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, Curtea constată că obiecția care formează obiectul Dosarului nr.2925A/2022 îndeplinește condiția de admisibilitate, prevăzută de art.146 lit. a) teza întâi din Constituție, aceasta fiind formulată de Președintele României, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea

Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate a priori, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

45. Sub aspectul termenului de sesizare, Curtea reține că, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, „*În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile.*”

46. Așa cum a reținut Curtea la paragraful 70 al Deciziei nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, o sesizare a Curții Constituționale: (i) va fi întotdeauna admisibilă dacă se realizează în interiorul termenelor legale de 5 zile, respectiv 2 zile, prevăzute de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992; (ii) va fi admisibilă după depășirea termenului legal prevăzut de Legea nr.47/1992, în interiorul termenelor de promulgare de 20 de zile, respectiv 10 zile, prevăzute de art.77 alin.(1) și (3) din Constituție, însă condiționat de nepromulgarea legii; (iii) va fi admisibilă în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, ca urmare a formulării în prealabil a unei alte sesizări de neconstituționalitate, doar dacă s-a realizat în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, respectiv de 10 zile, pe care titularul sesizării l-ar fi avut la dispoziție ipotetic, dacă nu ar fi intervenit cazul de întrerupere a procedurii promulgării. Dimpotrivă, dacă nu sunt întrunite condițiile cu privire la termenele stabilite de lege și de Constituție, sesizarea Curții va fi respinsă ca inadmisibilă.

47. Prin urmare, Curtea observă că Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 a fost adoptată, în procedură ordinară, de Camera Deputaților, Cameră decizională, la data de 23 noiembrie 2022, a fost depusă la secretarul general al Senatului pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității sale la aceeași dată, respectiv 23 noiembrie 2022, iar la secretarul

general al Camerei Deputaților la data de 28 noiembrie 2022, trimisă la Președintele României pentru promulgare la data de 5 decembrie 2022 și înregistrată la Curtea Constituțională la data de 22 decembrie 2022. Într-o atare situație, luând act de faptul că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 20 de zile, prevăzut de art.77 alin. (1) teza a doua din Constituție, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

48. Sub aspectul obiectului sesizării, Curtea constată că aceasta vizează o lege nepromulgată, și anume Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, adoptată de Camera Deputaților, în procedură ordinară, în calitate de Cameră decizională, la data de 23 noiembrie 2022.

49. Prin urmare, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

50. Cu titlu prealabil, din perspectiva modificărilor legislative preconizate, Curtea reține că în expunerea de motive a propunerii legislative se arată că în ultimele decenii mulți cetățeni români s-au căsătorit cu cetățeni străini și locuiesc în afara țării. Soții acestora, cetățeni străini, deși nu au domiciliat niciodată în România, au învățat limba română, împărtășesc valori și tradiții românești, dovedesc cunoaștere și interes pentru cultura și istoria poporului român, sunt atașați civilizației noastre. Unii dintre ei dovedesc, prin atitudine, loialitate față de statul român și ar dori să dobândească cetățenia română, dar legea cetățeniei în vigoare le condiționează îndeplinirea acestei dorințe de o ședere îndelungată pe teritoriul României, ceea ce, în condițiile mobilității accentuate a oamenilor în societatea modernă, face practic imposibilă această opțiune, lipsind statul român de cetățeni care ar putea avea contribuții importante la protejarea și promovarea culturii, civilizației și spiritualității românești. În cadrul acestor familii

mixte, însăși conviețuirea îndelungată a soților creează premisele unor legături spirituale strânse ale soților cetățenilor români cu tradițiile și cultura românească, iar acordarea cetățeniei române, la cererea acestora, ar însemna transformarea acestor legături spirituale strânse în raporturi de cetățenie cu statul român. Astfel, legea supusă controlului de constituționalitate reglementează o nouă modalitate de acordare, la cerere, a cetățeniei române, stabilind că poate dobândi cetățenia română persoana fără cetățenie sau cetățeanul străin care este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei. În acest sens, se modifică art.8 alin.(1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, stabilind că cetățenia română se poate acorda, la cerere, persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin, dacă *„s-a născut și domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României sau, deși nu s-a născut pe acest teritoriu, domiciliază în condițiile legii pe teritoriul statului român de cel puțin 8 ani sau, în cazul în care este căsătorit și conviețuiește cu un cetățean român, de cel puțin 5 ani de la data căsătoriei, sau este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român, de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei”*.

51. Analizând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor constituționale ale art.5, cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică, neputând fi retrasă aceluia care a dobândit-o prin naștere. Art.5 privind cetățenia este cuprins în titlul I – *Principii generale* – din Constituție.

52. La nivel infraconstituțional, reglementarea-cadru în materie de cetățenie o reprezintă Legea cetățeniei române nr.21/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 13 august 2010, cu modificările și completările ulterioare, care stabilește modurile de acordare și pierdere a cetățeniei române, procedura de soluționare a cererilor de acordare a cetățeniei române, cea a retragerii cetățeniei române, procedura aprobării renunțării la cetățenia română, termenele pentru derularea activităților procedurale, precum și autoritățile care au competență în această

materie. Astfel, potrivit art.1 din Legea nr.21/1991, cetățenia română este legătura și apartenența unei persoane fizice la statul român, cetățenii români sunt egali în fața legii, numai ei vor fi admiși în funcțiile publice civile și militare, și se bucură de protecția statului român. Potrivit reglementării-cadru în materie, cetățenia română se dobândește prin trei modalități: prin naștere, adopție și acordare la cerere.

53. Cât privește modalitatea acordării la cerere a cetățeniei române, *de lege lata*, potrivit art.8 alin.(1) din Legea nr.21/1991, „Cetățenia română se poate acorda, la cerere, persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin, dacă îndeplinește următoarele condiții: a) s-a născut și domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României sau, deși nu s-a născut pe acest teritoriu, domiciliază în condițiile legii pe teritoriul statului român de cel puțin 8 ani sau, în cazul în care este căsătorit și conviețuiește cu un cetățean român, de cel puțin 5 ani de la data căsătoriei; b) dovedește, prin comportament, acțiuni și atitudine, loialitate față de statul român, nu întreprinde sau sprijină acțiuni împotriva ordinii de drept sau a securității naționale și declară că nici în trecut nu a întreprins asemenea acțiuni; c) a împlinit vârsta de 18 ani; d) are asigurate în România mijloace legale pentru o existență decentă, în condițiile stabilite de legislația privind regimul străinilor; e) este cunoscut cu o bună comportare și nu a fost condamnat în țară sau în străinătate pentru o infracțiune care îl face nedemn de a fi cetățean român; f) cunoaște limba română și posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească, în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială; g) cunoaște prevederile Constituției României și imnul național.”

54. Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, lege supusă controlului de constituționalitate *a priori*, reglementează o nouă ipoteză de acordare, la cerere, a cetățeniei române, stabilind că poate dobândi cetățenia română persoana fără cetățenie sau cetățeanul străin care este

căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei.

55. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. I din legea supusă controlului de constituționalitate, prin raportare la exigențele impuse de art.1 alin.(5) din Constituție, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii, autorul sesizării susține, în esență, că sintagma „este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român, de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei” este lipsită de claritate și previzibilitate, întrucât din conținutul normei criticate nu reiese cu claritate dacă această perioadă de 10 ani trebuie să fie una neîntreruptă sau nu, mai ales prin raportare la dispozițiile art.8 alin. (3) din Legea nr.21/1991, potrivit căruia „Dacă cetățeanul străin sau persoana fără cetățenie care a solicitat să i se acorde cetățenia română se află în afara teritoriului statului român o perioadă mai mare de 6 luni în cursul unui an, anul respectiv nu se ia în calcul la stabilirea perioadei prevăzute la alin. (1) lit. a).”

56. Examinând dispozițiile legii criticate, din perspectiva îndeplinirii cerințelor de claritate a legii, Curtea reține jurisprudența sa referitoare la art. 1 alin.(5) din Constituție, cu privire la principiul calității actelor normative, potrivit căreia una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de

dorit, sulețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în *Cauza Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în *Cauza Sissanis împotriva României*, paragraful 66). De aceea, o lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.72 din 29 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.332 din 2 mai 2019, paragraful 52, și Decizia nr. 404 din 21 septembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1092 din 14 noiembrie 2022, paragraful 36).

57. Aplicând aceste considerente de principiu la cauza de față, Curtea constată că art. I din legea criticată nu oferă suficiente repere pentru ca destinatarii normei – autoritățile competente în domeniul cetățeniei – să poată aplica, sub aspectul calculului termenului de 10 ani, dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate. Sintagma „*este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român, de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei*” din cuprinsul art. I din legea criticată este lipsită de claritate și previzibilitate, întrucât din cuprinsul legii criticate nu reiese dacă această perioadă de 10 ani trebuie să fie una neîntreruptă sau nu, mai ales prin raportare la dispozițiile art.8 alin. (3) din Legea nr.21/1991 care fac trimitere la lit. a) a alin.(1), fără a distinge cu privire la vreo ipoteză din cele reglementate.

58. În prezenta cauză, Curtea constată că legiuitorul a ignorat aceste norme, astfel că, dacă ar intra în vigoare, dispozițiile art.8 alin.(1) lit. a) din Legea nr.21/1991, astfel cum sunt prevăzute de legea supusă controlului de constituționalitate [potrivit cărora cetățenia română se poate acorda, la cerere, și persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin, dacă este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei], ar reglementa o soluție legislativă contradictorie cu cea prevăzută de alin.(3) al art.8 din lege [potrivit căruia dacă cetățeanul străin sau persoana fără cetățenie care a solicitat să i se acorde cetățenia română se află în afara teritoriului statului român o perioadă mai mare de 6 luni în cursul unui an, anul respectiv nu se ia în calcul la stabilirea perioadei prevăzute la alin. (1) lit. a)], împrejurare ce ar fi de natură să genereze confuzie și incertitudine cu privire la modul de interpretare și aplicare.

59. Referitor la acest aspect, prin Decizia nr.873 din 9 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.50 din 15 ianuarie 2021, paragraful 31, Curtea a reținut că, în activitatea de legiferare, legiuitorul este ținut de obligația de a respecta normele de tehnică legislativă, astfel că, potrivit art.17 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor

normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare, în vederea asanării legislației active, în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative trebuie să dispună abrogarea expresă a dispozițiilor legale „care înregistrează aspecte de contradictorialitate cu reglementarea preconizată”.

60. Mai mult, având în vedere normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, respectiv art.63 din Legea nr.24/2000, potrivit căroră „Pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula «prin derogare de la...», urmată de menționarea reglementării de la care se derogă”, precum și faptul că dispozițiile art.8 alin.(1) lit. a) din Legea nr.21/1991, astfel cum sunt prevăzute de legea supusă controlului de constituționalitate, nu prevăd o derogare de la prevederile alin.(3) al art.8 din Legea nr.21/1991, Curtea constată că art. I din legea supusă controlului de constituționalitate nu poate fi calificat ca normă derogatorie.

61. Având în vedere cele menționate, Curtea constată că art. I din Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 contravine exigențelor constituționale prevăzute de art.1 alin.(5), în componentele referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

62. Cât privește susținerea potrivit căreia este neclar și dacă, prin completarea dispozițiilor art.8 alin.(1) lit. a) din Legea nr.21/1991, termenul de 10 ani de conviețuire în străinătate se raportează la momentul unei căsătorii încheiate potrivit legii române sau încheiate potrivit legii statului cetățeanului străin sau a unui stat terț, situație ce poate ridica problema recunoașterii sale în România, Curtea constată că aceasta reprezintă o chestiune de aplicare a legii.

63. Astfel, Curtea reține că, potrivit legislației naționale, căsătoria este uniunea liber consfințită între un bărbat și o femeie încheiată în condițiile legii în scopul de a se întemeia o familie [art.259 alin.(1) și (2) din Codul civil], condițiile de fond cerute pentru încheierea valabilă a căsătoriei fiind reglementate de dispozițiile

art.271 – 277 din Codul civil. De asemenea, potrivit art.2586, cu denumirea marginală *Legea aplicabilă condițiilor de fond ale căsătoriei* din Codul civil, „(1) *Condițiile de fond cerute pentru încheierea căsătoriei sunt determinate de legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți la momentul celebrării căsătoriei.* (2) *Dacă una dintre legile străine astfel determinată prevede un impediment la căsătorie care, potrivit dreptului român, este incompatibil cu libertatea de a încheia o căsătorie, acel impediment va fi înlăturat ca inaplicabil în cazul în care unul dintre viitorii soți este cetățean român și căsătoria se încheie pe teritoriul României.*”

64. În prezenta cauză, art. I din legea criticată, cu referire la art. 8 alin. (1) lit.a) din Legea nr.21/1991, prevede îndeplinirea cumulativă a condițiilor de a fi căsătorit și a conviețui, respectiv că cetățenia română se poate acorda, la cerere, persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin dacă „[...] este căsătorit și conviețuiește în străinătate cu un cetățean român, de cel puțin 10 ani de la data căsătoriei”, iar potrivit art.41 alin.(1) și (2) din Legea nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 339 din 18 mai 2012, actele de stare civilă ale cetățenilor români, întocmite de autoritățile străine, au putere doveditoare în țară numai dacă sunt transcrise în registrele de stare civilă române, iar cetățeanul român este obligat ca, în termen de 6 luni de la înregistrarea actului sau faptului de stare civilă la autoritățile străine respectiv de la data dobândirii/redobândirii cetățeniei române, să solicite transcrierea certificatelor/extraselor de stare civilă la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau la primăria unității administrativ-teritoriale competent/competentă ori la misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră ale României. Ca atare, față de cadrul legislativ menționat, Curtea constată că, indiferent de legea străină în temeiul căreia s-a încheiat căsătoria dintre un cetățean român și un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, cetățeanul român este obligat ca, în termen de 6 luni de la înregistrarea actului de stare civilă la autoritățile străine, să solicite transcrierea

certificatelor/extraselor de stare civilă la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau la primăria unității administrativ-teritoriale competent/competentă ori la misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră ale României.

65. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. I din Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, prin raportare la art.5 alin.(1) din Constituție, și reținând cele mai sus analizate, Curtea constată că lipsa de claritate și previzibilitate a art. I din legea supusă controlului de constituționalitate determină și nesocotirea principiilor constituționale ale cetățeniei consacrate de art.5 alin.(1) din Legea fundamentală, potrivit cărora cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică. Or, având în vedere importanța domeniului reglementat – cetățenia –, domeniu rezervat legii organice, se impune definirea cu claritate a tuturor ipotezelor normative și a condițiilor în care cetățenia română poate fi dobândită la cerere. Ca atare, dispozițiile art. I din Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 contravin și art. 5 alin. (1) din Constituție.

66. Cu privire la critica de neconstituționalitate a art. II din Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991, autorul sesizării arată că, potrivit art.70 din Legea nr.24/2000, intitulat „Republicarea”, doar actele normative modificate sau completate în mod substanțial se republică având la bază dispoziția cuprinsă în actul de modificare, respectiv de completare. Față de această prevedere, în cauză, se consideră că soluția republicării este contrară normelor de tehnică legislativă, având în vedere că, prin legea criticată, actul normativ de bază, respectiv Legea cetățeniei române nr.21/1991, nu este modificat sau completat substanțial, așa cum impun normele de tehnică legislativă.

67. Referitor la această susținere, Curtea reține că, potrivit art.58 alin.(1) din Legea nr.24/2000, după intrarea în vigoare a unui act normativ, pe durata existenței

acestui pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea.

68. Prin Decizia nr.78 din 10 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 2 martie 2021, paragraful 68, Curtea a reținut că republicarea actului normativ se circumscrie noțiunii de „*eveniment legislativ*” și reprezintă o activitate oficială care constă în realizarea de către emitenți a unei noi forme a actului normativ, prin includerea tuturor intervențiilor legislative la care a fost supusă forma originală a acestuia, operațiune în urma căreia acesta dobândește o nouă redactare, dându-se textelor și o nouă numerotare, dacă este cazul. De asemenea, Curtea a observat că întocmirea formelor republicabile se realizează doar cu luarea în considerare a textelor oficiale publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, astfel cum prevăd dispozițiile art.23 din Legea nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 3 iulie 2017, cu modificările și completările ulterioare. Totodată, prin aceeași decizie, paragraful 74, având în vedere că republicarea actului normativ este o operațiune tehnico-legislativă care are ca scop integrarea prevederilor modificate și/sau a celor de completare în ansamblul reglementării de bază, actualizându-se denumirile unor instituții sau localități, dându-se o nouă numerotare articolelor, alineatelor, capitolului și celorlalte structuri ale actului, cu refacerea trimiterilor potrivit noii numerotări, Curtea a constatat că instituția republicării nu reprezintă un act de legiferare, ci un act tehnic de includere într-un singur act normativ a tuturor intervențiilor legislative operate asupra actului normativ de bază, deci a unor norme aflate deja în vigoare.

69. Prin urmare, Curtea constată că susținerea potrivit căreia soluția republicării este contrară normelor de tehnică legislativă, având în vedere că, prin legea criticată, actul normativ de bază, respectiv Legea cetățeniei române nr.21/1991, nu este modificat sau completat substanțial, este neîntemeiată, întrucât, astfel cum a

reținut în jurisprudența sa, republicarea actului normativ – operațiune tehnico-legislativă – este un element esențial din cuprinsul actului modificator care reflectă voința expresă a legiuitorului de a realiza republicarea și instituie obligația de republicare a actului normativ, indiferent de numărul, întinderea și importanța modificărilor/completărilor aduse acestuia, odată cu fiecare act normativ modificator.

70. Cât privește invocarea în susținerea criticilor de neconstituționalitate formulate a dispozițiilor art.1 alin.(3) și ale art.4 și 16 din Legea fundamentală, Curtea reține că acestea vizează drepturile și libertățile cetățenilor români, or, persoanele vizate de norma criticată, respectiv persoana fără cetățenie și cetățeanul străin, nu au calitatea de cetățeni ai statului român, ci tind la obținerea cetățeniei române. Prin urmare, dispozițiile art.1 alin.(3) și ale art.4 și 16 din Constituție nu au incidență în cauză.

71. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile art. I din Legea pentru modificarea art. 8 alin.(1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art. II din Legea pentru modificarea art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea cetățeniei române nr.21/1991 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 februarie 2023.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Ma[redacted] **PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

MAGISTRAT-ASISTENT,
[redacted]
Bianca Drăghici